

Handläggare
Malin Englund
Telefon: 08-508 33 588

Till
Utbildningsnämnden
2022-06-09

Ny skola i Hagsätra, Svedjaren

Förslag till utredningsbeslut

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag till utredningsbeslut avseende Svedjaren, ny skola i Hagsätra, i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsförvaltningen att av SISAB beställa utredning inom detaljplaneprocess och underlag till inriktningsbeslut. Detta till en kostnad om totalt cirka 6,9 mnkr.
3. Utbildningsnämnden ger utbildningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till inriktningsbeslut.
4. Utbildningsnämnden ger utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna den avsiktsförklaring som föreslås mellan SISAB, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och utbildningsförvaltningen (se bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande).

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Lee Orberon
Grundskoledirektör

Sammanfattning

För att möta växande elevunderlag föreslås en ny kombinerad skola och förskola inom fastigheterna Svedjaren 1–3 i Hagsätra. Grundskolan planeras för årskurserna F–9 med 900 elever, och byggnaden ska även inrymma en grundsärskola för 30 elever.

Tidplan för färdigställande är i dagsläget 2034–2040, och beror helt på takten av bostadsbyggnation inom Fokus Hagsätra-Rågsved. Utredningskostnaden förväntas överstiga utbildningsförvaltningens delegation, och utbildningsnämnden behöver därför fatta beslut om att beställa detaljplanearbete och utredning som underlag för inriktningsbeslut. Nämnden föreslås ge förvaltningen i uppdrag att teckna en avsiktsförklaring som föreslås mellan SISAB, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och utbildningsförvaltningen.

Bakgrund

Genom förtätning inom Fokus Hagsätra-Rågsved planeras cirka 3200–3700 nya bostäder enligt Exploateringskontorets senaste prognos. För att säkerställa tillgången på skolplatser planeras en utbyggnad av Ormkärsskolan. Även Snösätraskolan kan komma att byggas ut. Ytterligare elevplatser behövs i området och därför planeras en ny skola för 900 elever i årskurserna F–9. Skolan ska även innehålla en grundsärskola och en förskola. En lämplig plats för detta har i samverkan med exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret utsetts inom fastigheterna Svedjaren 1–3, och markanvisningar för detta ändamål har sökts. Kostnaden för utredningsskedet väntas överstiga utbildningsförvaltningens delegationsgräns, varför nämnden nu behöver fatta beslut om vidare utredning inför inriktningsbeslut.

Behov

Behovet av antal skolplatser är direkt relaterat till antal bostäder som byggs inom Fokus Hagsätra-Rågsved. I underlaget till befolkningsprognosen finns cirka 2500 av de kommande 3200–3700 nya bostäderna med. I underlaget till elevframskrivningen finns cirka 2600 bostäder med. Den senaste befolkningsprognosen (2021) visar en mindre befolkningsökning om cirka 400 barn i åldern 6–15 år i Hagsätra-Rågsved fram till och med 2030. Ungefär hälften av dessa väntas i Hagsätra och hälften i Rågsved.

Elevframskrivningen från januari 2022 visar en ökning av elever i Hagsätra-Rågsveds kommunala grundskolor med cirka 150 elever fram till 2030, en ökning som inte kräver lokaltillskott i dagsläget. Skillnaden mellan prognoserna förklaras av att en stor andel av områdets barn pendlar till skolor utanför Hagsätra-Rågsved, och elevframskrivningen förutsätter att detta fortsätter på sikt. Förvaltningen bedömer att pendlingsmönstret kommer förändras framöver då områdets elever inte på samma sätt som i dag kommer

få plats på andra skolor. Detta skapar ett större behov av nya elevplatser än dagens prognoser visar.

Då det uppstår viss fördröjning mellan bostädernas färdigställande och behov av skolplatser väntas den stora elevökningen komma först strax efter prognosperioden, dvs strax efter 2030. De bostäder som är med i prognosunderlaget väntas inhysa upp till cirka 860 elever. De 600–1220 bostäder som inte finns med i prognosunderlaget väntas generera cirka 300–600 barn i grundskoleålder, och behovet av skolplatser för dessa väntas uppstå mellan 2030 och 2040. Totalt väntas ca 1460–2080 nya barn i grundskoleålder i stadsdelen, beroende på hur bostadsbyggnationen framskrider.

Förvaltningen planerar att bygga ut Ormkärsskolan till fullstor skola vilket tillför cirka 700 nya grundskoleplatser. Utöver detta behövs 700–1400 platser, ett behov som i stort sett omhändertas av Svedjarens nya skola. Det finns även planer på att bygga ut Snösätraskolan med upp till 500 nya skolplatser. Då Snösätraskolans projekts framtid är osäker, beroende på förutsättningar att utöka tomten och en osäker projektekonomi, kommer detta enbart genomföras om behov kvarstår när Svedjaren och Ormkärsskolans projekt är färdigställda.

Utöver behov av grundskoleplatser finns också ett behov av nya grundsärskoleplatser. Förvaltningen räknar med att cirka 1,5 procent av alla elever har behov av grundsärskola. I de åtta nya skolor som planeras i Enskede-Årsta-Vantör finns två grundsärskolor inplanerade, totalt 80 platser, för att säkerställa framtida behov av grundsärskoleplatser. Den ena grundsärskolan planeras i en av de nya skolorna på Årstafältet, och den andra i Svedjaren, med 50 respektive 30 platser.

Ärendet

Det planerade projektet innebär att en ny skola byggs inom fastigheterna Svedjaren 1–3 i Hagsätra. Behovet av ny skola uppskattas uppstå någon gång under perioden 2034–2040.

Skolans placering har föreslagits av stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret och tomten ses av utbildningsförvaltningen som den mest lämpade platsen i Hagsätra/Rågsved för en ny skola på grund av sin storlek. Svedjaren 1 ägs idag av staden genom Micasa och inhyser ett omsorgsboende. Svedjaren 2 ägs av staden

genom exploateringskontoret och upplåts med arrende till Stockholmshem. Idag inhyser fastigheten ett genomgångsboende. Svedjaren 3 ägs av staden genom SISAB och inhyser idag en förskola.

För att Svedjaren 1 ska kunna övertas av SISAB för skol- och förskoleverksamhet behövs en överenskommelse antas gällande fördelningen av kostnaden mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen, se bilaga 1. Överenskommelsen innebär kostnader för utbildningsförvaltningen som överstiger fem miljoner om projektet genomförs. Därför behöver nämnden även besluta om att godkänna överenskommelsen.

Skolan ska vid färdigställandet ha kapacitet för tre paralleller i åk F–9 med 900 elever i grundskolan, och 30 elever i grundsärskolan. Skolan kommer ha samtliga funktioner förutom idrottslokal. För skolans behov av idrott förs en dialog gällande samverkan med idrottsförvaltningen och den planerade nya idrottshallen vid Hagsätra IP.

En förstudie har tagits fram som visar att grundskola och förskola kan placeras in på platsen på ett ändamålsenligt sätt. Utbildningsförvaltningen avser i ett nästa steg att inkomma till SISAB med beställning för detaljplanearbete och utredning inför inriktningsbeslut.

Projektets ekonomi för en framtida skola kommer att beräknas under utredningsskedet och redovisas till nämnden i samband med förslag till inriktningsbeslut.

Tidplan

Markanvisning gavs i december 2021.

Start-PM antogs i december 2021.

Detaljplanens startmöte hölls i februari 2022.

Samråd tredje kvartalet 2023.

Granskning 2026.

Antagande av detaljplanen 2026.

Detaljplanen förväntas antas 2026. Enligt SISAB:s bedömning kommer man att kunna överlämna underlag för inriktningsbeslut tidigast under 2025.

Ovanstående tider är mycket preliminära ännu.

Risker

De största generella riskerna som identifierats är bland annat följande.

- Tomten är bullerutsatt, och friytan förväntas bli liten i relation till behovet (ca 11–12 kvadratmeter per elev).
- Det finns ett nedgrävt ledningsstråk som går genom Svedjaren 2 som eventuellt behöver läggas om. Om så är fallet medför detta merkostnader för projektet.
- Starkströmsledning löper längs med Nynäsbanan i anslutning till tomten. Denna ledning kommer utgöra en mycket liten risk eftersom ledningen planeras grävas ned innan skolans byggstart.
- Det finns en risk att projektkostnaderna kommer öka som en följd av samplaneringen med förskolan och inplaceringen av grundskolan. Samplaneringen kan få till följd att skolans lokaler inte kan planeras på det sätt som är mest kostnadseffektivt för skolan, utan stället måste anpassas för att möjliggöra ett samnyttjande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med grundskoleavdelningen och i samråd med SISAB,

stadsdelsförvaltningen och idrottsförvaltningen samt i dialog med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 31 maj. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 1 juni.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån den förväntade ökningen av elever i grundskoleåldern i samband med nya bostäder i Hagsätra bedömer utbildningsförvaltningen att grundskoleplatser behöver tillskapas i närområdet. Förvaltningen anser därför att det är viktigt att projektet ges möjlighet att fullfölja utredningen av förutsättningarna för en skola med årskurserna F-9 om 900 elever samt grundsärskola för 30 elever inom fastigheterna Svedjaren 1–3. Därefter återkommer förvaltningen till nämnden med förslag till inriktningsbeslut.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter

Enligt barnkonventionens artikel 28 har alla barn rätt till utbildning och inom Stockholms stad ska en grundskoleplats garanteras nära hemmet. Artikel 28 kan sägas utgöra syftet med föreslaget projekt.

Den föreslagna skolgårdsytan kommer enligt den genomförda förstudien bli mindre än Boverkets rekommendation.

Barnkonventionens artikel 31 som handlar om barns rätt till lek, vila och fritid, kan därför anses uppfyllas endast i begränsad omfattning. Detta är ett återkommande problem i tätbebyggt område, särskilt i Stockholms innerstad, där skolgårdarna ofta är relativt små.

Förvaltningen ställs därför ofta inför valet att antingen endast kunna erbjuda en begränsad yta per elev i friyta, alternativt att inte kunna erbjuda skolplatser i tillräcklig omfattning. Förvaltningen väljer att prioritera tillgången på skolplatser enligt artikel 28.

Konsekvenser för jämställdhet

Verksamheten i planerad skola vänder sig till alla elever oavsett kön, funktionsnedsättning, religion, m.fl. Projektet innebär inga negativa konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag till utredningsbeslut avseende Svedjaren, ny skola i Hagsätra, i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsförvaltningen att av SISAB beställa utredning inom detaljplaneprocess och underlag till inriktningsbeslut. Detta till en justerad kostnad om totalt cirka 6,9 mnkr.
3. Utbildningsnämnden ger utbildningsförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till inriktningsbeslut.
4. Utbildningsnämnden ger utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna den avsiktsförklaring som föreslås mellan SISAB, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och utbildningsförvaltningen (se bilaga 1 till förvaltningens tjänsteutlåtande).

Bilagor

1. Avsiktsförklaring mellan utbildningsförvaltningen, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och SISAB.
2. SISAB:s offert för detaljplaneutredning och underlag för inriktningsbeslut.